

Terrafamen vuoden 2020 liikevaihto oli 338,3 miljoonaa euroa – Q4 käyttökateprosentti 17,1

(Tässä tiedotteessa esitetyt Terrafame Oy:n taloudelliset tiedot ovat tilintarkastamattomia FAS-lukuja. Suluissa olevat luvut viittaavat edellisen vuoden vastaavaan kauteen ellei toisin ilmoiteta.)

Vuosi 2020 lyhyesti

- Nikkelin tuotanto kasvoi 4,6 prosenttia vuodentakaisesta ja oli yhteensä 28 740 (27 468) tonnia. Sinkin tuotanto oli vuoden 2019 tasolla 55 100 (55 222) tonnia.
- Nikkelin vuoden 2020 keskihinta Lontoon metallipörssissä oli 13 789 (13 926) USD/t, mikä on 1,0 prosenttia matalampi kuin vuonna 2019.
- Sinkin vuoden 2020 keskihinta Lontoon metallipörssissä oli 2 267 (2 547) USD/t, mikä on 11,0 prosenttia matalampi kuin vuonna 2019.
- Vuonna 2020 liikevaihto kasvoi 9,0 prosenttia ja oli 338,3 (310,4) miljoonaa euroa.
- Alkuvuoden sekä viimeisen vuosineljänneksen vahva tuotanto heijastuivat positiivisesti liikevaihtoon. Koronaviruspandemia ei vaikuttanut toimituksiin.
- Koko vuoden käyttökate oli 23,8 (32,0) miljoonaa euroa eli 7,0 (10,3) prosenttia liikevaihdosta. Vahvan alkuvuoden jälkeen pitkä huoltoseisokki pienensi käyttökate kolmannella neljänneksellä, mutta vahva neljäs vuosineljännes heijastui jälleen positiivisesti käyttökatteeseen.
- Koko vuoden liiketulos oli -16,9 (-5,6) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan vapaa kassavirta oli 13,8 (-20,6) miljoonaa euroa.
- Terrafamen ja kaikkien sen yhteistyökumppaneiden yhteenlaskettu liukuva 12 kuukauden tapaturmataajuus oli 9,8 (14,2).
- Työturvallisuudessa keskityttiin vuonna 2020 erityisesti kumppaniyritysten turvallisuuskulttuurin kehittämiseen, missä saavutettiin näkyviä tuloksia.
- Koronaviruspandemian vuoksi akkukemikaalitehdashankkeessa on ollut jonkin verran viivästyksiä asennustöissä sekä materiaali- ja laitetoimituksissa. Akkukemikaalitehtaan tuotantohenkilöstön rekrytoinnit saatiin päätökseen ja ensimmäiset käyttöönottoimenpiteet aloitettiin loppuvuonna 2020. Akkukemikaalien tuotannon arvioidaan kasvattavan yhtiön liikevaihtoa loppuvuodesta 2021 alkaen.

Q4 2020 lyhyesti

- Loka-joulukuun 2020 liikevaihto kasvoi vahvan tuotannon ansiosta 55,2 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja oli 103,7 (66,8) miljoonaa euroa.
- Viimeisen vuosineljänneksen käyttökate oli 17,7 (0,7) miljoonaa euroa eli 17,1 (1,0) prosenttia liikevaihdosta.

Taloudelliset ja tuotannolliset tunnusluvut

	2020 Q4	2019 Q4	Muutos, %	2020	2019	Muutos, %
Talous						
Liikevaihto, M€	103,7	66,8	55,2 %	338,3	310,4	9,0 %
Käyttökate, M€	17,7	0,7	n.a.	23,8	32,0	-25,6 %
Liiketulos, M€	6,8	-9,1	n.a.	-16,9	-5,6	n.a.
Keskeneräinen tuotanto, M€	190,2	186,2	2,1 %	190,2	186,2	2,1 %
Liiketoiminnan vapaa kassavirta, M€ ⁽¹⁾	39,7	-6,3	n.a.	13,8	-20,6	n.a.
Kokonaisinvestoinnit, M€	53,1	32,6	62,9 %	201,8	130,6	54,5 %
Ylläpitoinvestoinnit, M€	8,3	14,1	-41,1 %	39,5	42,1	-6,2 %
Investoinnit tuottavuuden parantamiseen ja kapasiteetin kasvuun, M€	44,8	18,5	142,2 %	162,3	88,5	83,4 %
Oma pääoma, M€	442,1	349,8	26,4 %	442,1	349,8	26,4 %
Taseen loppusumma, M€	918,5	749,5	22,5 %	918,5	749,5	22,5 %
Metallitehtaan tuotanto						
Nikkeliä tuotettu, t	8 600	6 418	34,0 %	28 740	27 468	4,6 %
Sinkkiä tuotettu, t	15 037	12 845	17,1 %	55 100	55 222	-0,2 %

1) Liiketoiminnan vapaa kassavirta ylläpitoinvestointien jälkeen = käyttökate - käyttöpääoman muutos - ylläpitoinvestoinnit ilman käyttöoikeusomaisuuseriä.

Toimitusjohtaja Joni Lukkaroinen:

”Nikkelin vuosituotanto oli vuonna 2020 yhteensä 28 740 (27 468) tonnia, mikä on uusi vuosituotantoennätys. Vahvan alkuvuoden jälkeen kolmannen vuosineljänneksen tuotantomäärä jäi selvästi alkuvuotta matalammaksi pitkän ja laajan tuotantoseisokin vuoksi. Tuotantoseisokin aikana tehtiin kytkennät akkukemikaalitehtaan ja nykyisen tuotantolaitoksen välille. Neljännen vuosineljänneksen tuotanto oli jälleen vahva ja teimme uuden kvartaalituotantoennätyksen. Sinkin tuotanto pysyi vuoden 2019 tasolla ja oli 55 100 (55 222) tonnia. Kokonaistuotantomäärät jäivät alle täyden kapasiteetin tuotantotasoihin, jotka ovat 30 000 tonnia nikkeliä ja 60 000 tonnia sinkkiä.

Sekä nikkelin että sinkin maailmanmarkkinahinnat kääntyivät ensimmäisen vuosineljänneksen jyrkän laskun jälkeen nousuun huhtikuussa 2020. Terrafamen vuoden 2020 liikevaihto kasvoi 9,0 prosenttia ja oli 338,3 (310,4) miljoonaa euroa. Heikon kolmannen vuosineljänneksen jälkeen vahva neljäs vuosineljännes heijastui positiivisesti käyttökatteeseen, joka nousi yhteensä 23,8 (32,0) miljoonaan euroon. Liiketoiminnan vapaa kassavirta ylläpitoinvestointien jälkeen oli ensimmäistä kertaa Terrafamen historiassa koko vuoden tasolla positiivinen ja nousi vahvojen ensimmäisen ja neljännen vuosineljänneksen ansiosta noin 14 miljoonaan euroon. Koronapandemia ei vaikuttanut toimituksiin.

Vuonna 2018 tehty strateginen linjaus keskittyä akkukemikaalituotantoon on osoittautumassa meille erinomaiseksi valinnaksi. Päätöksen taustalla oli näkemys nikkelin kysynnän voimakkaasta kasvusta sähköautojen akuissa ja kasvusta on tulossa jopa odotuksia voimakkaampaa. Sähköautojen määrän maailmassa ennustetaan moninkertaistuvan kymmenessä vuodessa vuoden 2020 noin 3,2 miljoonasta vuoden 2030 noin 30 miljoonaan autoon. Vahvat kasvuodotukset ovat jo kuluvaan vuoteen alussa kasvattaneet akuissa käytettävän nikkelisulfaatin hintapreemiota metalliseen nikkeliin verrattuna. Akkukemikaalitehtaan rakennuspäätöksen taustalla oli myös Terrafamen nykyisen tuotannon erinomainen soveltuvuus akkukemikaalien raaka-aineeksi. Viime vuonna julkaistut Skarn Associates’in ja CRU:n analyysit osoittavat, että Terrafamen bioliuotusprosessilla jalostaman nikkelin hiilijalanjälki on maailman nikkelintuottajista pienin, minkä ansiosta Terrafamen nykyinen puolituote

on ihanteellinen raaka-aine akkukemikaaleille. Tämä on erittäin tärkeää sähköajoneuvosektorille, jonka päätavoite on vähentää liikenteen hiilidioksidipäästöjä.

Vuonna 2020 otimme merkittäviä askelia akkukemikaalitehdashankkeen viimeistelyssä. Pääosa tuotantohenkilöstön rekrytoinneista ja koulutuksista toteutettiin vuoden 2020 aikana. Vuoden 2020 lopussa rekrytoinnit saatiin päätökseen ja tuotantohenkilöstön vahvuus on nyt 141 henkilöä. Kunnossapito, laboratoriotoinnot ja logistiikka mukaan lukien akkukemikaalitehdas työllistää kokonaisuudessaan noin 170 henkilöä. Vuoden 2020 lopussa rakennushankkeen valmiusaste oli 90 prosenttia ja ensimmäiset käyttöönottoimenpiteet aloitettiin. Kaupallinen tuotanto käynnistyy loppukeväällä 2021. Akkukemikaalien tuotannon arvioidaan kasvattavan yhtiön liikevaihtoa loppuvuodesta 2021 alkaen.

Syksyllä 2020 julkaistu ulkopuolisen arvioijan varmentama elinkaarianalyysi osoittaa, että Terrafamen tuottaman nikkelisulfaatin hiilijalanjälki on yli 60 prosenttia pienempi kuin nikkelisulfaatin valmistuksessa keskimäärin. Huoli ilmastonmuutoksesta kasvaa kuluttajien keskuudessa ja sähköautot ovat merkittävä keino kasvihuonekaasujen vähentämisessä. Liikenteessä sähköauto itsessään ei synnytä lainkaan päästöjä ja kun sähköntuotannon odotetaan tulevaisuudessa olevan enenevässä määrin hiilineutraalia, sähköauton käyttövoimaksi tuotetun sähkökin päästöt vähenevät.

Vastuullinen liiketoiminta on Terrafamen strategian keskiössä. Haluamme toimia läpinäkyvästi ja ansaita sidosryhmiemme luottamuksen. Kesällä julkistimme yhtiön ensimmäisen, vuosille 2020-2024 laaditun vastuullisuusohjelman. Ohjelma koostuu teemoista, joita sekä keskeiset sidosryhmämme että me Terrafamessa pidämme tärkeinä. Kullekin teemalle on määritelty konkreettiset toimenpiteet viideksi vuodeksi. Seuraamme toimenpiteiden toteutumista vuosittain kestävä kehityksen katsauksessamme. Lokakuussa 2020 Terrafame hyväksyttiin mukaan YK:n Global Compact -aloitteeseen. Tunnustamme hyvän yrityskansalaisuuden kokonaisvaltaisen arvon ja haluamme osoittaa sitoutumisemme kestäviin liiketoimintakäytäntöihin tukemalla Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta. Vuonna 2021 jatkamme vastuullisen liiketoimintamme kehittämistä.

Turvallisuus on yksi keskeisimmistä arvoistamme. Vuonna 2020 työturvallisuudessa keskityttiin erityisesti kumppaniyritysten turvallisuuskulttuurin kehittämiseen, missä saavutettiin näkyviä tuloksia. Terrafamen ja kaikkien sen yhteistyökumppaneiden yhteenlaskettu liukuva 12 kuukauden tapaturmataajuus parani merkittävästi ja oli 9,8 (14,2). Määrätietoista työtä turvallisuuskulttuurin vahvistamiseksi jatketaan myös kuluvana vuonna hankkeessa, jonka tavoitteena kehittää yhtiöömme toimintamalleja turvallisen tekemisen ja tuotannon käyttövarmuuden jatkuvan parantamisen varmistamiseksi.”

Markkinakehitys

Sähköauto- ja akkumarkkinat

Analyysitalo Rho Motionin arvioiden mukaan sähköautojen* myynti kasvoi maailmanlaajuisesti noin 50 prosenttia vuodesta 2019 ja nousi noin 3,2 (2,2) miljoonaan kappaleeseen.

Vuoden 2020 alussa sähköautojen myynti Kiinassa laski merkittävästi koronaviruspandemian takia. Pandemian vaikutukset heijastuivat myyntiin viiveellä Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Myynnin elpyminen käynnistyi kuitenkin nopeasti jo keväällä. Myynti vahvistui loppuvuotta kohden erityisen voimakkaasti Euroopassa ja kasvu jatkui tasaisesti myös Kiinassa.

Myyntipainotettu keskimääräinen akkukoko oli 52 (56) kWh joulukuussa 2020. Keskimääräinen akkukoko kääntyi laskuun toukokuussa, mikä johtui erityisesti ladattavien hybridien myynnin vahvasta kasvusta Euroopassa. NCM811-akkujen markkinaosuus joulukuussa 2020 oli 8 (5) prosenttia. NCM622-akkujen markkinaosuus kasvoi maailmanlaajuisesti vahvimmin ja oli 28 (14) prosenttia joulukuussa 2020.

* sisältää täyssähköautot ja ladattavat hybridit

Nikkeli ja sinkki

Nikkelin keskimääräinen markkinahinta Lontoon metallipörssissä (London Metal Exchange, LME) oli vuoden 2020 neljännellä vuosineljänneksellä 15 930 USD/t eli 12,1 prosenttia korkeampi kuin kolmannella neljänneksellä (14 213). Nikkelin hinta vuoden viimeisellä neljänneksellä oli 3,1 prosenttia korkeampi kuin vuoden 2019 vastaavalla ajanjaksolla (15 450). Vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen jyrkän laskun jälkeen Kiinan ruostumattoman teräksen kysyntä käänsi nikkelin hinnan nousuun. Sähköautomarkkinan kasvu on osaltaan tukenut nikkelin kysyntää. Nikkelin vuoden 2020 keskihinta Lontoon metallipörssissä jäi kuitenkin 1,0 prosenttia matalammaksi kuin vuonna 2019 ja oli 13 789 (13 926) USD/t.

Sinkin keskimääräinen markkinahinta Lontoon metallipörssissä oli vuoden 2020 neljännellä vuosineljänneksellä 2 628 USD/t eli 12,6 prosenttia korkeampi kuin kolmannella neljänneksellä (2 335). Sinkin hinta vuoden viimeisellä neljänneksellä oli 10,1 prosenttia korkeampi kuin vuoden 2019 vastaavalla ajanjaksolla (2 388). Sinkin hinnannousuun vaikuttivat tuottajien nopea reagointi koronaviruspandemian vaikutuksiin sekä Kiinassa toteutetut huoltoseisokit. Sinkin vuoden 2020 keskihinta Lontoon metallipörssissä jäi kuitenkin 11,0 prosenttia matalammaksi kuin vuonna 2019 ja oli 2 267 (2 547) USD/t.

London Metal Exchangen (LME) ja Shanghai Futures Exchangen (SHFE) yhteenlasketut nikkelivarastot olivat vuoden 2020 lopussa 267 012 tonnia. Varastot kasvoivat hieman vuoden 2020 kolmannen neljänneksen lopusta (266 608) ja merkittävästi vuoden 2019 lopun tilanteeseen (188 097) verrattuna. Vuoden lopun varastotaso vastaa noin 6 (4) viikon kysyntää. Sinkkivarastot olivat vuoden 2020 lopussa 231 304 tonnia, mikä vastaa noin viikon (alle viikon) kysyntää. Yhteenlasketut sinkkivarastot laskivat vuoden 2020 kolmannen neljänneksen lopusta ja olivat 266 136 tonnia. Vuoden 2019 lopussa varastot olivat yhteensä 79 285 tonnia.

Valuuttakurssi

Vuonna 2020 euro vahvistui hieman suhteessa Yhdysvaltain dollariin. Vuoden 2020 keskipurssi oli 1,14 (1,12) dollaria. Vuoden 2020 neljännellä neljänneksellä keskimääräinen EUR/USD-valuuttakurssi oli 1,19 (1,17 kolmannella neljänneksellä). Vuoden 2019 neljännen ja kolmannen vuosineljänneksen keskimääräiset EUR/USD-kurssit olivat vastaavasti 1,11 ja 1,11.

Metallintuotanto

Nikkelin tuotanto kasvoi 4,6 prosenttia vuodentakaisesta ja oli yhteensä 28 740 (27 468) tonnia. Sinkin tuotanto oli vuoden 2019 tasolla 55 100 (55 222) tonnia. Kokonaistuotantomäärät jäivät alle täyden kapasiteetin tuotantotasoihin, jotka ovat 30 000 tonnia nikkeliä ja 60 000 tonnia sinkkiä.

Neljännellä vuosineljänneksellä nikkelin tuotanto kasvoi 34,0 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja oli 8 600 (6 418) tonnia. Sinkin tuotanto kasvoi 17,1 prosenttia ja oli 15 037 (12 845) tonnia. Vertailukauden tuotantomäärät jäivät matalaksi suunniteltujen ja suunnittelemattomien seisokkien vuoksi.

Liikevaihto ja taloudellinen tulos

Vuonna 2020 liikevaihto kasvoi 9,0 prosenttia ja oli 338,3 (310,4) miljoonaa euroa. Alkuvuoden sekä viimeisen vuosineljänneksen vahva tuotanto heijastuivat positiivisesti liikevaihtoon. Koronaviruspandemia ei vaikuttanut toimituksiin.

Neljännen vuosineljänneksen liikevaihto kasvoi vahvan tuotannon ansiosta 55,2 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja oli 103,7 (66,8) miljoonaa euroa.

Tilikaudella 2020 jatkettiin rahavirran suojaamista Yhdysvaltain dollarin ja metallien hintojen heikkenemistä vastaan yhtiön suojauspolitiikan mukaisesti.

Koko vuoden käyttökate oli 23,8 (32,0) miljoonaa euroa eli 7,0 (10,3) prosenttia liikevaihdosta. Vahvan alkuvuoden jälkeen pitkä huoltoseisokki pienensi käyttökate kolmannella neljänneksellä, mutta vahva neljäs vuosineljännes heijastui jälleen positiivisesti käyttökatteeseen.

Viimeisen vuosineljänneksen käyttökate oli 17,7 (0,7) miljoonaa euroa eli 17,1 (1,0) prosenttia liikevaihdosta.

Vuoden 2020 liiketulos oli -16,9 (-5,6) miljoonaa euroa ja liiketoiminnan vapaa kassavirta 13,8 (-20,6) miljoonaa euroa.

Viimeisen vuosineljänneksen liiketulos oli 6,8 (-9,1) miljoonaa euroa ja liiketoiminnan vapaa kassavirta 39,7 (-6,3) miljoonaa euroa.

* Liiketoiminnan vapaa kassavirta ylläpitoinvestointien jälkeen = käyttökate - käyttöpääoman muutos - ylläpitoinvestoinnit ilman käyttöoikeusomaisuuseriä.

Rahoitusjärjestelyt

Suomen Malmijalostus on rahoittanut Terrafamea alkuperäisistä oman pääoman ehtoista rahoituspaketeista yhteensä 456,8 miljoonalla eurolla. Terrafame on lisäksi saanut Trafigura Groupiin kuuluvalta Galena-rahastolta vuosina 2017 ja 2018 sovittua oman pääoman ehtoista rahoitusta yhteensä noin 191,2 miljoonan euron arvosta.

Vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä Terrafame nosti Suomen Malmijalostus Oy:n jäljellä olevan 30 miljoonan euron sekä Trafigura Groupiin kuuluvien Galena-rahastojen jäljellä olevan 30 miljoonan euron osuudet, minkä jälkeen yhtiöllä ei ole enää käyttämätöntä oman pääoman ehtoista rahoitusta näistä rahoituspaketeista.

Yhtiö on lisäksi saanut vieraan pääoman ehtoista rahoitusta Trafiguralta noin 166,9 miljoonan euron arvosta ja Sammolta noin 42,1 miljoonan euron arvosta. Terrafame nosti ensimmäisellä vuosineljänneksellä Trafiguralta noin 18 miljoonaa sekä Sampo Oyj:ltä 6 miljoonaa euroa vieraan pääoman ehtoista rahoitusta, ja elokuussa ja lokakuussa kahdessa 25 miljoonan dollarin erässä Trafiguran jäljellä olevan 50 miljoonan dollarin vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen.

Elokuussa 2020 Terrafame ja sen omistajat sopivat rahoituksen uudelleenjärjestelyistä ja jatkorahoituksesta, joilla varmistetaan Terrafamen toiminnan kehittäminen epävarmassa markkinatilanteessa sekä akkukemikaalitehtaan investointihankkeen loppuun saattaminen suunnitellusti. Aiemmista rahoitus- ja lainajärjestelyistä sovittiin ennen kuin päätös merkittävästä investoinnista akkukemikaalitehtaaseen oli tehty.

Uusi rahoitusjärjestely koostuu nykyisten lainojen uudelleenjärjestelyistä sekä uudesta oman pääoman ehtoista rahoitussitoumuksesta seuraavasti:

- Galena Asset Managementin (Galena) hallinnassa olevat rahastot sekä Sampo muuntavat Terrafamelle myönnettyjä vuonna 2020 erääntyviä pitkäaikaisia lainoja noin 29 miljoonan dollarin (noin 25 miljoonan euron) arvosta yhtiön osakkeiksi käyttämällä näille aiemmin annettuja optio-oikeuksia.
- Suomen Malmijalostus ja Galena sitoutuvat myöntämään Terrafamelle uutta oman pääoman ehtoista rahoitusta yhteensä enintään 115 miljoonaa euroa. Oman pääoman ehtoinen rahoitusosuus toteutetaan Suomen Malmijalostuksen ja Galenan nykyisten omistusosuuksien

mukaisessa suhteessa. Tämän mukaisesti Suomen Malmijalostus on sitoutunut enintään noin 80,5 miljoonaan euron ja Galena enintään noin 34,5 miljoonan euron oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen.

- Lisäksi Trafigura ja Sampo siirtävät Terrafamelle aiemmin myöntämiään vuonna 2021 erääntyviä pitkäaikaisia lainoja noin 32 miljoonan dollarin (noin 26 miljoonan euron) arvosta vuodelle 2022 maksettaviksi.
- Trafigura sitoutuu myös ostamaan lisämääriä Terrafamen sinkkituotannosta.

Lokakuussa nostettiin erä uudesta Suomen Malmijalostuksen ja Galenan kanssa sovitusta oman pääoman ehtoisestä rahoituksesta noin 23 miljoonaa euroa. Tilikauden lopussa rahoituksesta on nostamatta noin 92 miljoonaa euroa.

Valuuttamääräiset erät on arvostettu euroiksi katsauskauden päätöspäivän kurssiin.

Järjestelyiden jälkeen Terrafamen osakkeenomistajien omistusosuudet jakautuvat seuraavasti:

Suomen Malmijalostus Oy	67,2 %
Galena-rahastot (Trafigura)	31,1 %
Sampo Oyj	1,7 %

Tilikauden lopussa osakkeenomistajien omistusosuudet jakautuivat seuraavasti:

Suomen Malmijalostus Oy	66,8 %
Galena-rahastot (Trafigura)	31,3 %
Sampo Oyj	1,9 %

Investoinnit

Vuonna 2020 investointeihin käytettiin yhteensä 201,8 (130,6) miljoonaa euroa. Tästä summasta kapasiteetin kasvattamiseen ja tuottavuuden parantamiseen käytettiin 162,3 (88,5) miljoonaa euroa ja ylläpitoinvestointeihin 39,5 (42,1) miljoonaa euroa.

Tärkeimmät investoinnit kapasiteetin kasvuun liittyivät vuonna 2021 käynnistyvän akkukemikaalitehtaan rakentamiseen. Lisäksi primääriliuotusalueen laajentamisen rakennustyöt ovat edenneet suunnitellusti.

Vuoden 2020 lopussa akkukemikaalitehtaan rakennushankkeen valmiusaste oli 90 prosenttia ja ensimmäiset käyttöönottoimenpiteet aloitettiin.

Tuotannon ylläpitoon liittyviä merkittävimpiä investointikohteita olivat KL2-sivukivialueen uuden lohkon rakennustyöt, kipsisakka-allas 3:n rakentaminen, kaivoskaluston ja malmin murskauslinjaston varaosien hankinnat, sekundääriliuotusalueen kuljetinmuutokset sekä välivaraston uuden katon rakennustöiden aloittaminen.

Ympäristö ja lupa-asiat

Vuonna 2020 teollisuusalueelta johdettiin pois 8,0 (4,5) miljoonaa kuutiota puhdistettua vettä.

Sateisten talvikuukausien vuoksi neutralointiprosessi, jolla puhdistetaan ja vähennetään liuosta prosessiliuoskierrosta, oli käytössä tammi-maaliskuun 2020 aikana. Neutralointiprosessi nostaa puhdistetun veden sulfaattipitoisuutta, minkä vuoksi purkuvesien sulfaatille annettu virtaamapainotteisen kuukausikeskiarvon pitoisuusraja ylittyi hieman helmi-, maaliskuu- ja huhtikuussa. Lisäksi purkuputken kautta Nuasjärveen kohdistunut sulfaattikuormitus oli hieman luparajaa suurempi huhtikuussa. Neutralointiprosessissa muodostuu myös kipsisakkaa. Neutralointiprosessi

käynnistettiin jälleen marraskuussa. Loppuvuoden aikana sulfaattipitoisuus ja -kuormitus pysyivät luparajojen alla.

Advenin rakentama uusi 10 megawatin kiinteän polttoaineen energialaitos käynnistyi joulukuussa 2020. Laitos tuottaa uusiutuvalla polttoaineella höyryä ja lämpöenergiaa akkukemikaalien valmistukseen sekä teollisuusalueen muihin tarpeisiin.

Terrafame jätti 3.11.2020 Kainuun ELY-keskukselle ympäristönsuojelulain (527/2014) 123 §:n mukaisen ilmoituksen, jossa yhtiö ilmoitti joutuvansa haastavan liuostilanteen vuoksi ottamaan käyttöön uuden kipsisakka-altaan (KS3), vaikka sen käyttöön ei ole vielä ympäristölupaa. Koska aiemmin käytössä olleet KS1- ja KS2-altaat ovat miltei täynnä, yhtiö joutui ottamaan uuden altaan käyttöön ympäristö- ja patoturvallisuuden varmistamiseksi. Kipsisakka-allas 3 on suunniteltu sakan läjittämiseen ja Terrafame on hakenut sille ympäristölupaa elokuussa 2017. Kainuun ELY-keskus antoi ilmoituksen johdosta päätöksen 19.11.2020, jossa se hyväksyy Terrafamen ilmoituksen poikkeuksellisesta tilanteesta. Päätöksen yhteydessä Kainuun ELY-keskus on antanut määräyksiä mm. kipsisakka-altaiden käyttöön ja liuoskierron hallintaan liittyen.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto myönsi 26.10.2020 ympäristöluvan tehdasalueen uusille, akkukemikaalitehtaan yhteydessä rakennetuille energiantuotantoyksiköille, joiden tuottamaa lämpöä ja höyryä tarvitaan akkukemikaalitehtaan tuotannossa jo sen ylösajovaiheessa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) myönsi Terrafamelle 24.9.2020 kemikaaliluvan uusien akkukemikaalien tuotantoon.

Terrafame ilmoitti 5.8.2020 sopineensa Advenin kanssa kaukolämpöverkon laajentamisesta kaivoskorjaamolle, jolloin se korvaa alueella nykyisin käytettävän kevyen polttoöljyn. Yhdessä Advenin rakentaman bioenergalaitoksen ja aiemmin vuonna 2020 ilmoitetun hukkaenergian talteenoton kanssa nämä toimenpiteet vähentävät hiilidioksidipäästöjä 9 000 tonnilla vuodessa, mikä pienentää Terrafamen lämmöntuotannon hiilidioksidipäästöjä 90 prosenttia.

Terrafame ja Metsähallitus allekirjoittivat 23.4.2020 sopimuksen, jonka mukaan Terrafame ostaa Metsähallitukselta kiinteistöjä kaivospiirin laajentamista koskevan hakemuksen kattamalta alueelta sekä Kivijärveltä. Kauppaan sisältyy 160 hehtaaria metsämaata. Kivijärven osalta kauppaan sisältyy 25 kappaletta kaavoitettuja mutta rakentamattomia rantatontteja sekä 165 hehtaaria vesialuetta. Kiinteistökaupan kokonaisarvo on 875 800 euroa. Maakaupan myötä on ratkaistu myös Metsähallituksen omistamiin vesi- ja maa-alueisiin liittyvät korvausvaateet.

Terrafame teki katsauskaudella investointipäätöksen, jolla keskusvedenpuhdistamon toimintaa muutetaan niin, että liuosprosessista tuleva vesi voidaan eriyttää alueelta kerättävistä hulevesistä ja palauttaa liuoskieroon. Muutos otetaan käyttöön vuoden 2021 aikana ja sillä voidaan parantaa puhdistettujen vesien laatua.

Kolmisopen malmiesiintymän hyödyntämiseen liittyvien toimintojen, Kolmisoppijärven vesistöjärjestelyjen sekä kaivospiirin laajentamisen ympäristövaikutusten arviointiohjelma jätettiin Kainuun ELY-keskukselle 30.3.2020.

Valtioneuvosto teki 6.2.2020 päätöksen, jolla se antaa Terrafamelle luvan uraanin talteenottoon. Yhtiö jätti valtioneuvostolle ydinenergilain (990/1987) mukaisen lupahakemuksen uraanin talteenotosta 30.10.2017. Terrafamella on jo asiaan liittyvä kemikaalilupa sekä ympäristölupa. Uraanilaitoksen saattaminen käyttökuntoon vie arviolta noin vuoden, minä aikana rakentuu myös laitoksen organisaatio. Valtioneuvoston päätöksestä on valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Terrafame arvioi, että kestää noin kaksi vuotta, ennen kuin lupa on lainvoimainen.

Tammikuussa 2020 Terrafame ilmoitti alkavansa tuottaa prosessihöyryä vetylaitostensa hukkaenergiavirtoja hyödyntämällä. Vastaavaa teknologiaa on aiemmin käytetty voimalaitoksissa, mutta vetylaitoksissa sen hyödyntäminen on uutta. Energia- ja vesiyhtiö Adven toteuttaa ratkaisun ja vastaa myös sen toiminnasta jatkossa.

Henkilöstö ja työturvallisuus

Terrafamen palveluksessa oli katsauskauden lopussa 870 (754) henkilöä, mikä on 15 prosenttia enemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana. Terrafamen, Kainuun ammattiopiston ja Oulun seudun ammattiopiston yhteistyönä järjestettävän prosessiteollisuuden ammattitutkintoon johtavan kaksivuotisen oppisopimuskoulutuksen osuus lisäyksestä on 69 henkilöä.

Akkukemikaalitehtaan rekrytoinnit saatiin päätökseen ja pääosa koulutuksista toteutettiin vuoden 2020 aikana. Kunnossapito, laboratoriotoinnot ja logistiikka mukaan lukien akkukemikaalitehdas työllistää kokonaisuudessaan noin 170 henkilöä.

Terrafamen teollisuusalueella toimi vuonna 2020 keskimäärin noin 150 pitkäaikaista kumppaniyritystä. Alueella työskenteli vuoden aikana keskimäärin 1 166 (735) urakoitsijoiden ja alihankkijoiden palveluksessa olevaa henkilöä (kokoaikaisiksi muutettuna, FTE).

Katsauskaudella Terrafamen työntekijöille tapahtui 11 (11) poissaoloon johtanutta tapaturmaa. Liukuva 12 kuukauden tapaturmataajuus eli poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä miljoonaa henkilötyötuntia kohti oli 8,3 (9,6).

Yhteistyökumppaneiden liukuva 12 kuukauden tapaturmataajuus oli 10,6 (17,9).

Terrafamen ja kaikkien sen yhteistyökumppaneiden yhteenlaskettu liukuva 12 kuukauden tapaturmataajuus oli 9,8 (14,2).

Vuonna 2020 työturvallisuudessa keskityttiin erityisesti kumppaniyritysten turvallisuuskulttuurin kehittämiseen, missä saavutettiin näkyviä tuloksia. Teollisuusalueella on lisäksi kampanjoitu kuukausittain vaihtuvalla turvallisuusteemalla. Turvallisuustoimenpiteitä kohdennettiin erityisesti niille tuotantoalueille, joissa turvallisuusasioissa on eniten kehitettävää. Vuoden lopulla käynnistettiin hanke, jonka tavoitteena kehittää edelleen yhtiön toimintamalleja turvallisen tekemisen ja tuotannon käyttövarmuuden jatkuvan parantamisen varmistamiseksi.

Ollennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Terrafame Oy sai 20.1.2021 Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta ympäristöluvan akkukemikaalitehtaalalle, jonka kaupallinen tuotanto on tarkoitus käynnistää loppukevällä 2021.

Terrafame ilmoitti 5.1.2021, että henkilöstöjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi on 25.1.2021 alkaen nimitetty DI Heini Hämäläinen. Aiempi henkilöstöjohtaja psykologian maisteri, MBA Petri Parjanen oli yhtiön palveluksessa 9.8.2020 asti.

Arvio koronaviruspandemian aiheuttamista lähiajan riskeistä Terrafamen operatiiviseen toimintaan

Koronaviruspandemia ei vaikuttanut tilikaudella 2020 Terrafamen operatiiviseen toimintaan, mutta akkukemikaalitehdashankkeessa on ollut jonkin verran viivästyksiä asennustöissä sekä materiaali- ja laitetoimituksissa.

Terrafamella on erillinen koronatyöryhmä, joka käsittelee säännöllisesti pandemiaan liittyviä asioita varmistaakseen toiminnan jatkuvuuden poikkeuksellisissa olosuhteissa. Tilannetta seurataan tarkasti ja toimenpiteitä päivitetään tarvittaessa nopeasti.

Näkymät vuodelle 2021

Metallien hintakehitykseen liittyy merkittävää epävarmuutta.

Akkukemikaalitehtaan kaupallinen tuotanto käynnistyy loppukevällä 2021. Akkukemikaalien tuotannon arvioidaan kasvattavan yhtiön liikevaihtoa loppuvuodesta 2021 alkaen.

Sähkönsyöttöön liittyvät ongelmat rajoittivat alkuvuoden tuotantoa.

Terrafame panostaa edelleen turvallisuuskulttuurin sekä tuotannon ja kustannustehokkuuden parantamiseen.

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja Joni Lukkaroinen, Terrafame Oy, puh. 020 713 0890, joni.lukkaroinen@terrafame.fi
Viestintäjohtaja Sanna Päiväniemi, Terrafame Oy, puh. 020 713 0892, sanna.paivaniemi@terrafame.fi

Terrafamen toiminnan tarkoituksena on keventää liikenteen hiilijalanjälkeä vastuullisesti tuotetuilla akkukemikaaleilla. Terrafamen yhdelle teollisuusalueelle sijoittuva integroitu tuotanto omasta kaivoksesta akkukemikaaleiksi muodostaa ainutlaatuisen ja energiatehokkaan tuotantoketjun, joka tuottaa asiakkaille akkukemikaaleja, joiden hiilijalanjälki on selvästi teollisuuden keskiarvoa matalampi.

Terrafame Oy on perustettu vuonna 2015. Vuonna 2020 sen liikevaihto oli 338 MEUR ja yhtiön teollisuusalueella työskenteli noin 2 000 työntekijää, joista hieman yli puolet kumppaniyritysten kautta.

www.terrafame.fi